

**Uit de mond der jonge kinderen.
Gert-Jan Harmsen te Zoetermeer**

Door Ds. J.C. SCHUURMAN

Op de omslag: een kindertekening van Gert Jan.

Links van de kaarsenstandaard probeerde hij de letters **Alpha en Omega** af te beelden.

DEN HERTOG B.V. – HOUTEN. 1991

RD 9-10-2004

BARNEVELD - Ds. J. C. Schuurman, hervormd emeritus predikant en woonachtig in Barneveld, staat morgen vijftig jaar in het ambt.

Jacobus Christiaan Schuurman werd op 25 december 1925 geboren in Nieuwerkerk a/d IJssel. Hij studeerde aan de Rijksuniversiteit Utrecht en werd kandidaat op 1 juli 1954. In oktober van dat jaar deed hij intrede in zijn eerste gemeente, in Bleskensgraaf. Achtereenvolgens stond hij in Schoonhoven (1961), Putten (1966), Zoetermeer (1977) en Barneveld (1981).

Op 1 mei 1991 ging ds. Schuurman met emeritaat. Van hem verscheen in 2003 het boek "De Apostelen".

Gert-Jan Harmsen

Gerrit-Jan Harmsen geboren 12 juni 1964 overleden 22 mei 1978

Uit de mond der jonge kinderen ...

Soms maken predikanten bijzondere dingen mee onder jongeren. Dat is niet nieuw. Wie weleens "iets ouds" leest, heeft daar weet van. Er werd welllicht vroeger meer over geschreven dan tegenwoordig. En helemaal van gevaar ontbloot zijn deze dingen ook niet. Anderzijds is het rijk, dat God juist ook in onze tijd tekenen stelt van Zijn heerlijk werk in de Heere Jezus onder jongeren. En Zijn werk mag toch gezien, gehoord en gelezen worden.

Het was voor Gert-Jan Harmsen uit Zoetermeer een hartenwens: dominee worden. In 1978 kwam hij op 13-jarige leeftijd om het leven bij een auto-ongeluk.

In dit boekje is het verslag van de begrafenis opgenomen en ook een aantal 'preekjes' die Gert-Jan in zijn leven had geschreven.

Met een gebed tot de Heilige Geest om Zijn zegen en leiding is dit werkje samengesteld. Het moge velen heendringen naar Hem, *Die de Weg, de Waarheid en het Leven is, daar toch niemand komt tot de Vader dan door Hem* (Joh. 14 : 6).

Woord vooraf

Hoe kan op eenmaal heel veel veranderen!

Dat was ook zo op maandag 22 mei 1978. Een jongen doet na schooltijd nog een boodschap. Even later ligt hij in het ziekenhuis te Leidschendam, aangereden door een auto in zijn woonplaats Zoetermeer.

Na gespannen wachten in het ziekenhuis wordt het verteld door de arts: Gert Jan is overleden.

Verslagen staan ze daar: vader Harmsen als een getroffen; moeder met al de smart die een moederhart op dit moment vervult. Wat dit niet inhoudt voor Hans, die zozeer met zijn broer is vergroeid; voor Neline, het enige, jonge zusje ...

Dagen van wel zeer groot verdriet volgen. Zoveel moet geregeld, wie geeft hier kracht om voort te gaan...

Maar dan is er daar toch te midden van alles dat wonderlijke, als een door de Heere aangereikte troost: Gerrit Jan Harmsen is niet zomaar weggenomen! Nu komt openbaar, wat eigenlijk verborgen was voor zovelen: zijn bezig zijn als kind met de dingen van de Heere. Zijn liefde tot God, behoefte aan genade.

De stille hunkering om Hem te mogen dienen; het zich zetten tot het schrijven van preken, alsof reeds was gekomen wat hij zo graag aan de horizon van zijn leven zag opdoemen: het predikantschap. Hoe sprak hij daarvan reeds tot zijn ouders toen hij zeven jaar was. Maar hoe kwam nu ook dat andere openbaar: zijn moedeloosheid, het verdriet door de wetenschap dit doel nooit te zullen bereiken...

Als predikant hebben wij in die dagen de preekjes van Gert Jan meegekregen naar huis. En voorzichtig getracht in de rouwdienst het geschrevene van Gert Jan te laten doorklinken; de dienst opgebouwd uit hetgeen hijzelf in zijn preekjes neergeschreven had.

En na die dag is dan de grote stilte gekomen van het verwerken, het verdriet, het gemis. Zo heel zwaar, als het leven dan toch weer doorgaat, en om zijn rechten vraagt. Van moeder in het gezin; van vader bij de plantsoendienst der gemeente. Van Hans op de tuinderij, van Neline op school.

In die tijd ontstond schuchter de begeerte om iets met het geschrevene van hun zoon te doen. Maar dan zo, dat het tot zegening van anderen, ook jongeren, zou zijn. En geen ouder-eer of kinder-eer, maar alleen de eer van de Heere bedoeld zou worden. In dit alles werd stil acht gegeven op de leiding van de Heere Zelf. 't Gaat immers om Zijn werk in het hart en het leven van een heel gewone jongen, die heus geen buitenbeentje was onder zijn leeftijdgenoten.

Zo stelden wij dan in die tijd af en toe wat samen, totdat het in lijdenstijd 1980 klaar was. Enkele duizenden exemplaren werden toen verspreid.

Echter in beperkte kring, met name rondom Zoetermeer. Onder personen, verenigingen, soms de klas van een school.

Nu opnieuw aandacht aan deze tere zaak wordt geschonken, willen wij ons niet onttrekken aan de vraag van velen naar preekjes van Gert Jan.

Moge deze overigens pretentieloze uitgave door de Heere voor vele jongeren en ouderen tot zegening worden gesteld. Dan zal Zijn Naam, die Wonderlijk is, er zeker in verheerlijkt worden. En uit harten mond van ouderen en jongeren Hem lof worden toebedeid.

Barneveld, Lijdenstijd 1991

J.C. Schuurman

Rouwdienst
gehouden op donderdag 25 mei 1978 in de Morgensterkerk te Zoetermeer

Ik mag dan, geachte familie, vrienden, belangstellenden, de teraardebestelling met u aanvangen van Gerrit Jan Harmsen, op de leeftijd van 13 jaar van u weggenomen als uw lieve zoon, broer, kleinzoon en neefje.

De HEERE kent degenen, die de Zijnen zijn.

Wij zingen met elkaar Psalm 103 vers 8 en 9:
'Gelijk het gras is ons kortstondig leven, gelijk een bloem ...'
 Maar ook:
'Maar 's Heeren gunst zal over die Hem vrezen,
in eeuwigheid altoos dezelfde wezen.'

Ik mag wel beginnen, vrienden, met u allen, voor zover wij u in deze dagen nog niet ontmoet hebben, namens de Hervormde Gemeente onze hartelijke deelneming te betuigen met het verlies van hem, aan wie u zozeer verbonden was.

Wij hebben met elkaar gestaan in deze dagen voor zovél! En wij hebben het samen besproken: het is geweest als bij Elia. Het is als een storm. Het leek, of de Heere in de storm niet was. Het was als een vuur. En het leek, of de Heere in het vuur niet was. Het was als een aardbeving in uw leven; en waar is het op uitgelopen ...? Dat hebben wij de Heere gesmeekt, bijzonder voor deze dag: 'Heere, laat U het nu uitlopen op het suizen van een zachte stilte!' Daarin wordt de kracht ontvangen om met elkaar de weg te gaan. Maar daarin spreekt ook de Heere; toen Elia dat hoorde, verborg hij zijn aangezicht. Daar was de stilte en de rust, van God geschonken.

Vrienden, daar hebben we heengeleefd. De Heere bevestigde dat 'suizen van een zachte stilte' op deze dag.

Ik heb er behoefte aan (wat doorgaans in een rouwdienst niet zo geschiedt) een enkel ding te zeggen. Het doet bijzonder goed, dat een afvaardiging van de Plantsoenendienst van de gemeente, van de Politie en van de School aanwezig is. Verder de vertegenwoordiger van het bedrijf, waar de chauffeur werkt. En dat de chauffeur zelf, met vader, in ons midden is. Weest overtuigd van de hartelijke dank van de familie Harmsen voor uw aanwezigheid.

Wij willen samen bidden:

Heere, almachtige God in de hemel!
Wij hebben het gezegd tegen elkaar in deze dagen: er zijn geen woorden voor! En dat is ook zo. Een handdruk is beter dan een stroom van woorden.
Maar nu zijt Gij een wonderlijk God, Heere, Die spreken gaat, waar wij zwijgen. En nu komen wij U vragen, of U bijzonder mevrouw en mijnheer Harmsen, samen met de kinderen, nabij wilt zijn. Wilt U naast de ouders en Hans en Neline, ook hen die hen zo na staan, grootouders en familie, gedenken. Maar ook ons allen. Heere, wij hebben U zo nodig! Na alles, wat als een storm over ons heenging.
O, God, God van Elia: Nu vandaag het suizen van een zachte stilte, waarin de vrede geboren wordt! En het kán, mét U!
Vertrouwt ons door Uw genade, draag ons in onze smart. Geef U getuigenis vandaag

van de wondere vreugde, die er is, als Gij uit de mond van kinderen Uzelf lof toebereidt; en U kinderen, die hier U wilden dienen, bevordert tot eeuwige heerlijkheid, om U te dienen eeuwig zonder zonde in Uw heerlijkheid.

Wij bidden U voor de kinderen van het gezin. Heere, Hans zou de plaats willen innemen van Gerrit Jan, om in zijn plaats U te dienen. Hij vindt het zo moeilijk. Maar hij mag U toch dienen op de plaats die U hem geeft. Hij heeft U, Heere, zo lief.

Dan wilt U hem gebruiken ook. In de tuin kan hij U ook dienen. Want U geeft ons het plekje, waar U wilt, dat wij de Heere dienen zullen. En dat kan in de tuin best, hoor!

Wij bidden U voor de scholieren. Heere, er is een lege plek in de klas. Laat die lege plek in de klas niet vergeten worden. En als wij nu bidden, dan vragen wij U: Wil in de harten van de scholieren de roepstem van Uw Woord laten doordringen, opdat zij U zullen zoeken, nu het kán! Geef de jongens en meisjes een leven met U. Bekering van hart, vergeving van zonden, vrede met God.

Wees Gij met hem, die zich zo nauw betrokken weet bij alles. Draag Gij de chauffeur in Uw Goddelijke handen, opdat hij bij ons wezen mag, met ons verbonden in de dingen, die ons vervullen; maar onder 't oog van God. Wilt U ons allen nabij zijn. Dat smeken wij U uit genade. Wij vragen U dit alles, Heere, in alle eenvoud. Wees bij ons, om Jezus' wil. Amen.

'k Wil, gemeente, een gedeelte met u lezen uit de Heilige Schrift: 2 Samuël 12 vers 15-23.

Toen ging Nathan naar zijn huis. En de HEERE sloeg het kind, dat de huisvrouw van Uria David geboort had, dat het zeer krank werd.

En David zocht God voor dat jongskén; en David vastte een vasten, en ging in en lag de nacht over op de aarde.

Toen maakten zich de oudsten van zijn huis op tot hem, om hem te doen opstaan van de aarde; maar hij wilde niet, en at geen brood met hen.

En het geschiedde op de zevende dag, dat het kind stierf; en Davids knechten vreesden hem aan te zeggen, dat het kind dood was, want zij zeiden: Ziet, als het kind nog levend was, spraken wij tot hem, maar hij hoorde naar onze stem niet; hoe zullen wij dan tot hem zeggen: Het kind is dood? Want het mocht kwaad doen.

Maar David zag, dat zijn knechten mompelden; zo merkte David, dat het kind dood was; daarom zeide David tot zijn knechten: Is het kind dood? En zij zeiden: Het is dood.

Toen stond David op van de aarde, en wies en zalfde zich, en veranderde zijn kleding, en ging in het huis des HEEREN, en bad aan; daarna kwam hij in zijn huis en eiste brood, en zij zetten hem brood voor en hij at.

Zo zeiden zijn knechten tot hem: Wat is dit voor een ding, dat gij gedaan hebt? Om het levende kind hebt gij gevestigd en geweend, maar nadat het kind gestorven is, zijt gij opgestaan en hebt brood gegeten.

En hij zeide: Als het kind nog leefde, heb ik gevestigd en geweend; want ik zeide: Wie weet, de HEERE zou mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve. Maar nu is het dood, waarom zou ik nu vasten? Zal ik hem nog kunnen wederhalen? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen.

Ik wil een ogenblik met u nadenken, geliefden, over een woord uit Mattheus 21. Een woord van de Heere Jezus! Men vraagt daar aan de Heere Jezus: *'Hoort U wel, wat deze kinderen zeggen?'* En dan zegt de Heere Jezus in vers 16: *'Ja! Hebt gij nooit gelezen: Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid?'*

Vrienden!

Nu wij staan voor de teraardebestelling van Gerrit Jan Harmsen, rust op ons de droeve taak om dit jonge leventje toe te vertrouwen aan de schoot der aarde.

Onze woorden tot elkaar in deze dagen konden, hoe goed ook gemeend, toch slechts weinig zijn.

Maar, vrienden, als alle woorden ontbreken dan is het Gód, Die spreken gaat. En nu staat er zo'n heerlijk woord in Mattheüs 21, dat wij gelezen hebben.

Er zijn daar kinderen, die Jezus verheerlijken. Uit de kindermund vloeit de lof van God naar buiten.

Grote mensen, overpriesters en Schriftgeleerden, die kinderen willen wegdrücken, ze te jong achten voor het Koninkrijk van God, begrijpen er niets van. Zelfs, als op een gegeven moment in de Bijbel de discipelen kinderen verhinderen om tot Jezus te komen, blijkt: ook de discipelen hebben het al gezegd: 'Grote mensen, ja, die komen in aanmerking. Maar kinderen? Kinderen bij God brengen? Ze tellen immers nog niet mee, ze horen en nog niet bij!'

Maar, vrienden, wat een heerlijk woord van de Heere Jezus, als ze Hem vragen: 'Hooft U het wel, Heere Jezus, wat die kinderen roepen?' En de Heere Jezus zo hartelijk kan zeggen: 'Ja, óf Ik het hoor! En denkt er om, dát Ik het hoor!'

En dan zegt Hij tot de overpriesters en Schriftgeleerden: 'Maar vindt u dat nu zo vreemd? U onderschat God Zèlf! Hebt u niet gehoord, gelezen, dat God hier Zelf bezig is? U twijfelt er aan: Hoor Ik het wel, wil Ik het wel horen! Maar Ik zie het werk van Mijn Vader er in. Want Hij is bezig om Zichzelf lof toe te bereiden uit de mond van kinderen. Zelfs van zuigelingen.'

In het oosten was iemand zuigeling tot aan het derde of vierde jaar, soms nog langer. Dan begrijpen wij ook, dat zo'n kind van drie of vier jaar soms meezingen kon, en God Zich daarin wilde verheerlijken.

Tegelijk, vrienden, nu wij staan op deze moeilijke dag, vóór de teraardebestelling van uw kind, mogen wij ons de werkelijkheid niet ontveinzen.

De Heere heeft gegéven. Veel gegeven!

De Heere heeft ook genomen!

En dat 'genomen' hield voor uw kind in: *plotseling sterven!*

Niemand naast de Heere, dacht ik, kan ons ernstiger waarschuwen in dit uur dat Gerrit Jan. Ik weet niet, of het u bekend is, dat de diepste begeerte van zijn leven was om predikant te worden. Praktisch iedere preek uit de kerk maakte hij thuis zelf na.

Maar 't ging verder: de ontwikkeling was zo, dat hij als kind van dertien jaar zelf preken begon te maken.

Wij hebben ze door mogen lezen in deze dagen. Preekjes van een kind van dertien, dat zo helder de twee wegen van genade en zonde, van zaligheid en verlorenheid tekent, dat wij het allen wel ter harte mogen nemen.

Onze dagen zijn als het gras. Als u zijn 'preken' leest, dan is het steeds: 'Niet morgen, niet morgen!' Dat roept door de kinderpreken heen. Maar: '*Heden, heden!* Want morgen kunnen wij er niet meer zijn.'

Zullen wij het ter harte nemen? Ook de leerlingen van de klas? Jongelui, ons leven is een damp. Wij kunnen zo gauw weg zijn. En ook alle anderen.

Laten wij 't verdriet vandaag niet vergeten. Maar ook de levensernst niet! Het is zo nodig,

te luisteren.

Ik zou voor u allen, en bijzonder voor de kinderen van de klas dit willen voorlezen uit één van de kinderpreken van Gerrit Jan:

"Wat zijn er veel, die Jezus half dienen. De wereld is hun zo lief. En je kunt de Heere niet half dienen. Want als je Hem liefhebt, dan vergeet je de wereld. Hij, die Heiland en die Borg, die Middelaar is dan álles voor je geworden.

In de Bijbel staat: *niemand kan twee heren dienen*. En de Heere gééft antwoord, dat doet Hij altijd! Hij laat nooit staan, gemeente.' (U ziet, hoe hij zich het prille domineesschap al inleeft door het woord 'gemeente').

Dan vervolgt hij: 'De Heere zegt toch Zelf: *Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde, de Eerste en de Laatste*.

En nu: de jongens en meisjes in de gemeente! Je komt uit school. Je gooit je boekentas neer. Je gaat aan je huiswerk. En als je Hem, Die zegt: *Ik bende Alfa en de Omega*, lief gekregen hebt met heel je hart en met je verstand, dan pak je toch even je Bijbeltje, voordat je je huiswerk maken gaat? Of je vouwt toch je handen, en je bidt of je de troost en de kracht en de wijsheid, als de Heere dat nodig vindt, mag ontvangen.

Doe dat hoor, jongen en meisjes! De Heere dienen in je jonge jaren, het is zo mooi ...!

Men zegt wel eens: Jong geleerd is oud gedaan. Ik zou zeggen: Hoe jonger en hoe langer je Jezus kent, noem je Hem hoe langer hoe meer je God en Vader. Dát is een mooi, o, dat is een prachtig geschenk. Een geschenk, dat je nooit vergeet!

Maar een Geschenk met een hoofdletter, dat je dag en nacht nodig hebt, en nodig acht.

Want het loopt eenmaal uit op het wandelen in witte klederen voor de troon van het Lam, waar je eeuwig gewassen zult zijn dan door het bloed van het Lam.'

Uit de mond van de jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid!"

Ik denk nóg even aan Gerrit-Jan. Het gáát om de Heere, en dat Die verheerlijkt wordt in de bevestiging van Zijn werk: Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen hébt Gij Uzelf lof toebereid!

En dan denk ik aan Zijn laatste hunkering in de laatste weken: Avondmaal!

'Papa, waarom mag het nou niet?'

'Kind, je bent te jong. 't Mag alleen, als je belijdenis doet, of: één keer, vóór je belijdenis doet, kan het. Maar daarna moet je echt belijdenis doen, en je bent nog maar dertien!'

Een paar dagen later, met het Avondmaalsformulier op de knie. Zijn moeder dacht dat het in zijn hart leefde: 'O, had ik het toch maar gedaan! Toch maar aangegaan, mijn hart begeert het zo!?'

Ik denk aan zijn laatste opmerking: *'Mama, papa, dominee worden! Ik wil het zo graag, maar ik krijg er geen licht in van de Heere'* (Dertien jaar! 'Ik krijg geen licht van de Heere ...') En verder: 'Ik word zo moedeloos en verdrietig. Want het lijkt hoe langer hoe meer, of het afbreekt; of ik het niet worden mag! Ik kán het niet, ik haal het nooit! Dit is mij te hóóg. Ik ben bedroefd ...'

Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid ...

Hij schrijft in één van zijn preekjes:

"Wij denken, dat het zó zal gaan. En ineens gaat het anders. En God gooit het roer om! O,

om dan óók te blijven bidden, te blijven smeken, te blijven vragen: *Heere, hoor me; Heere, leid me...!*"

Uit de mond der jonge kinderen - Gij U lof toebereid.

Een bidder(-tje? Maar voor God is alles zo gróót!) op aarde minder. Een jongen in de klas minder. Een jongen minder op catechisatie ..

Wij sluiten altijd de catechisaties de laatste keer af met hetzelfde gebed: 'O, God, bewaar ons allen deze zomer, neem niemand van ons weg. Maar, Heere, als U om één van ons komt, maakt U dan, dat het kán, en wij bereid zijn!'

Bereid zijn!

Wie zou nog durven vragen vandaag in alle smart (die wij niet verachten, u wéét dat!); wie zou nog durven vragen: Is het Woord Gods wel waar, en bevestigd, héérlijk bevestigd, dat Hij uit de mond van jonge kinderen en van zuigelingen Zichzelf lof toebereidt?

En waaróm nu? Moet ik het u zeggen? Mag Gerrit Jan het u, sprekend nadat hij gestorven is, zeggen?

Maar dan zegt hij het uit het Woord! Hij spreekt in zijn kinderpreken over het welbehagen van God. Hij spreekt over de eeuwige, trekkende liefde van God, Die een hart vol van schuld, aan Zijn voeten brengt.

"Denkt er om', zegt hij in zijn preek: 'Buigen, hoor! Bukken voor de hoge God. Wij hébben Hem verlaten. Maar wie waarlijk bukt, die gééft Hij klederen, die wit zijn, en het bloed van het Lam."

Vrienden! In zijn droefheid van de laatste tijd stakte het loflied. Tegelijk mogen wij zeggen: De Heere was bezig om het loflied volmáákt te maken!

Het loflied ..

Over wie? Over hém, Gerrit Jan?

Nee hoor! Niemand legt er vandaag eer mee in. Zeker Gert Jan niet! Leest u zijn preekjes:

"Wij hebben tegen Gód gezondigd, en het zou rechtvaardig zijn, als Hij ons wierp in eeuwige smart ..." En hij schrijft er achter: "Bedenk dat toch, o mens, eer het te laat is. Want uit ons is Gods ere niet!"

Uit Wie dan wel? En dan stijgen de preken omhoog. Dáárom mag ik vanuit het Woord prekend dóórgeven, wat in de preken dóórklinkt. Niet vanuit hém. Maar vanuit het Woord Gods, en vanuit de lof Gods:

"Maar in de Heere is zaligheid. En in het Lam, Dat wast in Zijn bloed, is de zekerheid van eeuwig te wandelen voor de troon van God. Ontruikt dáár (schrijft hij), waar satan 't voor altijd heeft moeten afleggen."

Nog één woord aan de kinderen van de klas. Echt christelijk leven is getuigend leven. Dat bleek in klas of trein. Als er gevloekt werd. Er dingen gezegd werden, die niet konden. Het wondde zijn hart.

Maar God gaf vrijmoedigheid om te waarschuwen, te spreken.

Waar was dit uit? Óók niet uit hem! Het was uit God! Maar beschamend: 'Indien gij niet wordt als een kindeke ...'

Ach, lieve ouders! 'Uit de mond der jonge kinderen - Gij U lof toebereid ...'

Dat wéten we. We weten het samen, hè Hans? En we weten samen ook een beetje, Wie de

Heere is. Oók in déze dagen!

En nu gaan we nog één nadruk leggen, in de soberheid van deze dienst, waarin het niet ging om Gert Jan, echt niet! Maar om de wonderen van God!

Gert Jan had beneden willen dienen. Wij lezen echter in het Woord, dat de Heere kinderen wegneemt, omdat er voor de Heere iets goeds in wordt gevonden (1 Kon. 14:13).

Dat 'goede' is Zijn werk, Góds werk alléén.

Dan leg ik nog één keer de nadruk, en ik zeg: *'Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen - dáár valt de nadruk niet! - maar: hebt Gij U lof toebereid!'*

Dat begint hier. En nu is het voor Gerrit Jan eeuwig dag, en eeuwig zaligheid.

Mag de Heere, in alle eenvoud, door hem wat tot ons spreken, nadat hij gestorven is?

Amen.

Wij zingen samen Psalm 73 vers 12:

'k Zal dan gedurig bij U zijn -

(dat is toch wat!)

In al mijn noden, angst en pijn -

(maar die zijn nu voorbij)

En dan kómt het, kenmerk van het ware:

U ál mijn liefde waardig schatten,

wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.

Dan wordt het leven geleid:

Gij zult mij leiden door Uw raad,

o God, mijn heil, mijn Toeverlaat!

En: Gij zult mij, hiertoe door U bereid –

(dat liet uw kind opkomen uit de diepe lijdensgang van Christus en Zijn vloek; hij schrijft ergens: Christus doorwandelde de hel) –

op éénmaal opnemen in Uw heerlijkheid.

Dáaraan alleen is de dank!

Zullen wij samen de Heere zoeken?

Heere, wij komen U nu vragen: mag dit gesproken woord vrucht dragen. Dit woord, dat opkwam uit wat U deed: Uit de mond van een kind Uzelf lof toebereiden, o Drieënige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Nu bent U hem alle eer waard.

Getrouwe Verbondsgod, Die het verbond bevestigen wil van kind tot kind: Wilt Gij de vertroosting zijn van de ouders!

Wilt Gij de Gids zijn voor de jongens en meisjes van de school.

Wilt Gij de catechisanten leren U te zoeken, terwijl het kán.

Verheerlijk die grote Christus, het enig Lam van Golgótha, in de harten door die Geest, Die nooit het ónze verheerlijkt, maar Die alleen Christus verheerlijkt tot in eeuwigheid.

Sterk ons nu, ga mee naar het graf.

Heere, doe het ons zien: Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkeid. Maar het graf ligt ontgrendeld naar boven open. En alles wacht op de laatste dag, als het op Uw kosten volmaakt in Gert Jan wezen zal naar lichaam en ziel: "'k Zal in Gods

dageraad ontwaken; en 'k zal met gezang mijn God genaken."
Want: de kleine en de grote zal dáár zijn. Amen.

Ik geef dan nu graag, mede naar wens van de ouders, het woord aan **mr. J. de Heer**, directeur van 'De Driestar':

Mijnheer en mevrouw Harmsen, kinderen, grootouders en verdere familie.
Het voegt, denk ik, niet meer, hier te spreken. Want er ging een sprake uit van deze dienst.
Er ging een sprake uit van Gert Jan. Er ging een sprake uit van de Drieënige God.
Hem zij de lof en de eer tot in eeuwigheid!

Ik zal mij dan ook nu beperken tot het uitspreken van een enkel woord van deelneming namens de leraren, het niet-onderwijzend personeel, en de leerlingen, waarvan er een aantal ook hier aanwezig zijn van de school, die Gert Jan bezocht heeft.
Een woord van hartelijke deelneming en van leedwezen. En daar wil ik het toe beperken.
Ik wil nog één ding doen. Dat is: één van de teksten uit Gods Woord, uit de profeet Nahum (Hoofdstuk 1:7) aanhalen: *De HEERE is goed, Hij is tot sterkte in de dag der benauwdheid, en Hij kent degenen, die op Hem betrouwen.*

Naschrift

In de rouwdienst is getracht zoveel mogelijk te laten dóorklinken, hetgeen Gert Jan geschreven heeft. En dat was, op kinderlijke wijze, vertolking van het Woord Gods.
Is het zo vreemd, dat ná de rouwdienst werd opgemerkt: 'Nu heeft hij toch nog, sprekende nadat hij gestorven was, één keer gepreekt'?

Overeenkomstig de begeerte van de ouders werd een en ander samengesteld, met de bede dat het anderen tot eeuwige zegen mag zijn.

Mocht de Heere dit aan iemand zegenen, jonger of ouder, hij of zij geve alleen de Heere de eer.

Tenslotte: wie de rouwdienst naleest, en de hierna volgende fragmenten uit de 'preekjes', kan zich niet onttrekken aan de indruk, dat de Heere hoe langer hoe meer Gert Jan aan het voorbereiden was op zijn komend einde. Onwetend wel, inderdaad! Maar is dat niet de orde van de Heere, dat Hij rijp maakt voor wat komt, zonder dat het vooruit wordt gezien? Hoe zullen wij 'na deze' verstaán ...!

Maar: *'Al wat Gij wrocht, zal juichen tot Uw eer!'* (Psalm 145:4)

Passages uit preekjes van Gert-Jan

Prediker 11:9-10

Vind je geluk in de wereld met haar doen en laten? De wereld is uw verderf. Het einde is vreselijk. De eeuwige dood. Is dat blijdschap en geluk?

Vind je je blijdschap en geluk in en door Jezus Christus? Is dat jullie hartewens?

Wat is blijdschap bij Jezus? Dat je een gerust geweten hebt. En ook, al komt de nood het hoogst, dat je alles in Zijn schoot legt. Dat je mag weten: Hij zál verlossing geven.

Ook misschien anders, dan ik dacht. Misschien ligt het in Zijn hand, dat je vrouw verongelukt. En al weet je dan: haar blijdschap was in Christus, ja, dan nog is het wel erg zwaar.

Maar ze is bij Hem, de Zaligmaker! Kan het beter? En dan heb je veel verdriet misschien. Maar als je óók Hem mag kennen, dan zoek je je troost bij Hem. Hij zal je troosten, die Trooster.

De wereld kan je niet helpen of troosten. Ja, ze kan je wel helpen, jezelf in 't verderf te storten. Maar geen mens kan je troosten.

Zoek je troost bij Hem.

Nee, gemeente, verwacht het niet van de wereld, die je zo lief is, en die je in de steek laat...

Ja dominee, u zei daarnet wel: *Bekeert u, morgen kan uw dood betekenen*. Maar hoe moet dat?

Gemeente, dat is het zo vaak. Je weet met je verstand best, hoe je beginnen en eindigen moet, maar je hebt geen moed.

We moeten eerst leren bidden. Bidden, ja, bidden met een hart, een oprecht hart. Dat is pas het begin.

En hoe ga je dan bidden? Hopelijk niet, zoals de Farizeeën deden. Die haalden hun eigen beste manieren naar voren, en de slechte lieten ze liggen. Zo nooit! Maar je zonden, je leven open en bloot leggen voor Jezus Christus. Dat is het begin. Hij zal een klein, klein mosterdzaadje, al duurt het uren, maanden, jaren, leggen in uw hart. En het zal groeien en vruchten dragen. En geoogst worden en verzameld worden, om niet verbrand te worden. Maar een zoon van de Allerhoogste God te worden ...

Zoek Jezus niet, als de nood het hoogst komt. Als je je ziek voelt enz. Nee, nú, in je jonge jaren. Of: ouders, die Hem nog niet kent: Nu doen, ja, nu ...!

Galaten 6:3

Geef de moed niet op. Want God kan u beproeven. Blijf bidden. Neem de Bijbel voor u, en lees aandachtig. Mag u dan gaan zeggen, zoals Job zei: *Ik weet, mijn Verlosser leeft?* Wat mooi is dat, vindt u ook niet?

Weet u, dat uw Verlosser leeft? Of heeft u nog geen Verlosser? De Verlosser Jezus Christus? Zoek Hem dan, want het enigste dat Hij van u vraagt, is: *Geef Mij uw hart*.

Jezus heeft het Zelf gezegd, bij Johannes op Patmos, waar Johannes de Openbaring schreef in zijn ballingschap: En de Geest en de bruid zeggen: *Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome, en die drinke van het water des levens*.

De genade van de Heere Jezus zij met u allen.

Amen.

Ezechiël 18:23-24

Hoort u, wat er in dat woordje 'te laat' allemaal zit? Maar heeft u ook gehoord, wat er in dat woordje 'eeuwig leven' allemaal zit?

Zou Ik enigszins lust hebben aan de dood der goddelozen? Gemeente, dat is het tegenovergestelde van wat de Heere wil. Want Hij vecht er voor om ons te behouden. Aan het kruis heeft Hij gehangen om onze zonden te moeten dragen.

Neemt u bijvoorbeeld Paulus maar. Op zijn tocht naar Damascus. Was hij de dood niet schuldig bij het stenigen van Stefánus?

Maar God was genadig. En Paulus kreeg als taak evangelist te worden, ook buiten zijn eigen geboorteland. Uit enkel liefde tot de heidenen, die nog geen schaapje van Jezus waren.

Gemeente, hoe denkt u over het geestelijke leven?

Of denkt u daar niet aan? Leeft u zorgeloos verder? Als u zich niet bekeert, zal u de tweede dood ontmoeten. Maar als u zich wel bekeert, zich geheel overgeeft aan God, dan zult u leven voor eeuwig in de hemel.

Als u overuren moet maken, en u zou bijvoorbeeld maar 50% extra krijgen, nou, dan zou u op uw achterste benen staan om dat te hebben.

Staan we dan niet op onze achterste benen om de hemel te bezitten?

Wist u, dat dat dan 100% waard is?

Ga er dan voor werken, voor bidden. Voor strijden en worstelen met God, net zoals Jacob...

U gaat zo meteen naar huis. Vergeten we alles weer? Dan heeft u er niet veel aan gehad. En als dat zich elke zondag herhaalt, nog minder.

Maar dan kan het voor eeuwig te laat zijn.

Psalm 17:1-7

Gemeente, als ik eens vragen mag aan u: Hoe bidt u? Niet om nieuwsgierig te zijn. Maar ik bedoel: op welke manier bidt u?

Zegt u het gewoon als een verstandsgebed op? Of is het een smeekgebed? Of nog beter gezegd: een oprecht en innerlijk gebed?

Smeekt u elke morgen oprecht met uw hart, en ook 's avonds of 's middags?

Is het een gebed, waarbij uw lippen trillen van innerlijk smeken? Dat weet u zelf het beste!

Maak er geen raffelgebed van, maar een dank- en smeekgebed.

David smeekt, of *de Heere de billijkheden wil aanschouwen*. En of de Heere, zoals hij smeekt, hem houden wil op het rechte spoor. Zoals ook in ons Bijbeltje bij de psalmen in Psalm 17:3 staat:

*Ik zet mijn treden in Uw spoor,
opdat mijn voet niet uit zou glijden;
wil mij voor struikelen bevrijden...*

Daar zet David zijn treden, zijn levensweg in Gods spoor.

Het staat er ook duidelijk voor ons. Ik behoor hier niet alleen te vertellen, want dat zou geen indruk op u maken. Maar ik sta hier om op de goede weg u te brengen. Uw hart ontroerd en strijdend te maken!

Niet, dat ik nu zo'n goed mens ben, hoor. Juist het tegenovergestelde. Maar God brengt het op mijn lippen. Hij, God van eeuwigheid...

Johannes 19:37b

Maar, denkt u misschien: Waarom kwam Jezus toch niet van het kruis af?

Voor u en mij! Anders zouden wij nog verloren zijn geweest.

Maar Hij kón het wel!

Vond Jezus het dan niet erg, dat ze Hem folterden? Nee, want Hij bad zelfs voor hen: *Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.*

Maar waarom wou Hij dan sterven? Om Zijn bloed! Er kon niet verlost worden door bloed van kalveren, schapen enz. Maar door het bloed van Gods eigen Zoon.

Gemeente, wij zouden het lafhartig vinden, als Jezus gevlucht was uit de hof van Gethsémané.

Maar we vinden het toch eigenlijk ook niet goed, dat Hij stierf voor ons. We hangen er tussenin: wij willen niet vernederd worden . . .

Eén blik op het kruis! En we willen vernederd worden. Bidt, en God de Heere zal het u geven door de werking van de Heilige Geest.

Op wie ziet u nu?

Gemakkelijk gezegd: natuurlijk op Jezus!

Maar gaat u uw levenswijze eens na? Amen, ja amen.

Johannes 3:3

Wederom geboren worden, vraagt u, wat is dat?

Nu, gemeente, wij moeten allemaal wederom geboren worden.

Maar, vraagt u, wij zijn toch al geboren?

Gemeente, dan moet u opletten: er staat namelijk: 'wederom'. En dat mogen we niet verdraaien.

We moeten nog een keer geboren worden. En dan natuurlijk in het geestelijke leven.

Alleen door de genade van Jezus Christus...

Psalm 105:4-5

We moeten God vragen om Zijn goedheid en sterkte. Gemeente, een beeld: wij zijn met een zeilboot op de Oceaan. Midden op de Oceaan.

En we komen niet vooruit, omdat er geen wind is. En: we gebruiken de riemen niet, die God ons gegeven heeft? Dan zullen we nooit aan land komen.

Wij moeten zoeken...

Alleen Hij, de Zaligmaker, Jezus Christus, Hij kan onze zonden bedekken met het bloed. En bekleden met witte klederen.

Want zij, bij wie de zonden zullen bedekt zijn met Zijn bloed, die zullen eeuwig mogen wandelen in witte klederen.

Zonder de strijdriem omgord. Want zij hebben de strijd volbracht.

Maar andersom: een verduisterde hel, vol van pijniging, dorst, honger, smart...

Gemeente, gebruik dan Zijn riemen, en zoek Hem altijd, geduriglijk, tot u Hem vindt!

Breek dan de kloof tussen God én u. Hij zál die kloof breken, al zit ons hart potdicht.

Ga heen dan straks in vrede, en mag God voor altijd met u zijn.

Totdat u sterft toe. Amen.

Meditatie (zonder tekst)

[Je kunt ook voor de dood van je kind bijvoorbeeld bang zijn. (Cursivering van mij, JCS)]

Bang zijn! Er zijn twee manieren bekend om bang te zijn.

Je kunt bijvoorbeeld bang zijn, omdat je op heterdaad betrapt kan worden, terwijl je aan het stelen bent.

Je kunt ook voor de dood van je kind bijvoorbeeld bang zijn. (Cursivering van mij, JCS)

En dan staat er zo mooi: Ook al ben je bang, verlang en hoop, en zie dan alleen maar uit naar de Heere, uw God. *Wees sterk, erg sterk, en heb goede moed!*

Vertrouw dus enkel en alleen op Hem. Bid, en dan voelt u, dat Hij u sterk maakt; dat Hij u kracht geeft; en dat Hij u goede moed geeft!

Want de Heere wil en zal en kan, na misschien wel een langdurig bidden, uw gebed verhooren.

Want, alleen de Heere kan u helpen .. .

Psalm 99: 1a

Gemeente, God de Heere regeert. Niet wij.

En, gemeente, is dit een dikke tegenvaller voor u? Laten we het maar eerlijk zeggen, wij kunnen niet regeren. Want in plaats dat we blij zijn dat Hij regeert en dat we huppelen voor het aangezicht des Heeren, waggelen we als een dronkaard over de aarde. En daar moet een einde aan komen. We moeten een kind van Hem worden, nu, dit uur. Want ... morgen *sterven wij*. En als we sterven moeten, we kunnen sterven met een oprecht en eerlijk hart.

U zit nu in de kerk om te luisteren naar Gods Woord, dat nooit zal vergaan. Misschien denkt u ergens anders aan. Maar daar komt u niet voor naar de kerk. Misschien komen er velen naar de kerk om te laten zien hoe erg 'vroom' ze zijn. Maar dat is fout. Dan komt u niet voor Gods Woord. Dan kunt u niet voor Hem verschijnen. Bekeer u dan, want zo kunnen we niet verder leven, met een kwaad hart. Wacht dan niet totdat het te laat is. Amen.

Mattheüs 5:4

[Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden. laatste preekje]

Ja, ook bestaat er: gelukkig zijn! Dat *má*g er zijn.

Er is ook de niet vergeten droefheid! Verdrietig zijn. Maar hoe bent u nu droevig? Omdat de zaak zo slecht loopt? Ach, dat is een droefheid, wat ons ménsengeluk aangaat.

Maar als u Jezus gaat liefhebben (en daar is veel bidden en wachten voor nodig), ach, wat een sterke beproeving toch. Haast niet te doorstaan!

Van ónze kant niet te doorstaan.

Dan versmelten we, want ach, wij zijn zo klein.

Hoe doorstaat u die beproeving? Er zullen zeer zeker tranen van ellende en van geestelijke pijn vallen. Want soms snijdt dan de zonde je vlijmscherp door de ziel. En dan maar wachten op Gods hand...

Waarom luistert Jezus nou niet? Ik wil Hem kennen; ik wil bij Hem ingelijfd worden; ik krijg geen gehoor!

Maar: volharden, hoor! Houdt moed, want Hij kómt. Bidt, vraagt er maar om, stil en oprecht.

Christus laat u niet staan. Dat kán Hij niet!

Bent u nog niet bereid, Christus te ontvangen? Jezus zal u helpen op uw gebed. Hij zál door Zijn Woord u bekend maken, wat er bij u nog scheef staat.

En dan zegt Jezus in Zijn omwandeling op aarde zo iets treffends: *'Zalig zijn zij, die treuren, want zij zullen vertroost worden.'*

Ja, want Hij is de grote Trooster in uw aardse leven, ja, tot in der eeuwigheid.

Aanbidt Hem met hart en ziel tezaam.

En als u bedroefd bent, en geen raad meer weet?

Bidt, en zoekt het dagelijks in Gods Woord. Uw Vertrouster hoort en ... vertroost!

Maar maakt van dat 'zalig zijn ze, die treuren' geen hoogmoed. Want het moet zijn een oprecht treuren.

Zie Openbaring 21:4: 'En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn. Want de eerste dingen zijn weggegaan.'

Zegeningen na de dood, die de stap was in 't Vaderhuis! (Cursivering van mij, JCS)

Bent u bereid om na 't sterven zó te mogen leven? 't Is enkel genade. Bidt er maar veel om.

En Openbaring 14:13 zegt: 'En ik (Johannes) hoorde een stem uit de hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen hen.'

Ziet u? Zalig zijn de doden, die in Christus waren bereid om te sterven. Zij hebben voor hun naasten zich voor Gods evangelie niet geschaamd.

1 Korinthe 15:51-57 'Een aanmoediging'

'Ziet, ik zeg u een verborgenheid;

Verder is Gert Jan niet gekomen. Het was het laatste, wat hij schreef ...! De laatste zin is zelfs niet afgemaakt ..

Het had opnieuw een preek(je) moeten worden, maar ... de Heere nam de pen uit handen.

Ook wat Gert Jan schreef, had een einde.

Wie zal God Zijn leiding dáárin betwisten, dat juist de laatste preek had moeten gaan over dit Bijbelgedeelte! Het gedeelte, dat handelt over het allerlaatste, en onuitsprekelijk vertroostende: De opstanding van de doden, het opgenomen worden van heel de kerk om naar lichaam en ziel te zijn in heerlijkheid. 'En alzo zullen wij altijd met de Heere wezen. Zo dan, vertroost elkander met deze woorden' (1 Thess. 4:17b-18).

Mogen 'deze woorden', als *een aanmoediging van Gert-Jan, maar bovenal als een onuitsprekelijke, overvloedige vertroosting van de Heere de ouders, kinderen en familie sterken en oprichten in het verdriet.*

DE HEERE KENT DEGENEN DIE DE ZIJNEN ZIJN.

**Tot onze diepe droefheid heeft de Heere van ons weggenomen,
na een droevig ongeval, onze lieve zoon, broer,
kleinzoon en neefje**

GERRIT-JAN HARMSEN

op de jeugdige leeftijd van 13 jaar.

H. HARMSEN

M. HARMSEN - TAMERUS

HANS

NELINE

Zoetermeer, 22 mei 1978 Frederik Hendriklaan 29

Onze lieve zoon is thuis opgebaard.

**De rouwdienst zal D.V. gehouden worden in de Morgenster-kerk,
Nassaulaan, donderdag 25 mei a.s. om 13 uur, waarna de
teraardebesteding zal plaatsvinden om ongeveer 14 uur op de
algemene begraafplaats aan de Binnenweg te Zoetermeer.**

Geen bloemen.